

Stanowisko Komisji Unii Metropolii Polskich ds. Społecznych

z dnia 24 stycznia 2024 r.

w sprawie uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego

Z głosów praktyków wynika, że na przestrzeni trzech ostatnich lat pojawił się widoczny deficyt osób/kandydatów aplikujących na stanowisko pracownika socjalnego w OPS, jak również widoczny jest odpływ kadry pomocy społecznej a zwłaszcza pracowników socjalnych, czyli rezygnacji z zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej i innych jednostkach pomocy społecznej.

Aby zapewnić płynność w realizowanych przez system pomocy społecznej zadań i spełniać wszelkie wymogi ustawowe wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 901) w zakresie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych, zasadne jest rozszerzenie katalogu kierunków studiów nadających absolwentom uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

W związku z powyższym, mając na uwadze znaczenie zawodu pracownika socjalnego, Komisja Unii Metropolii Polskich ds. Społecznych postuluje rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do jego wykonywania poprzez zniesienie aktualnie obowiązującego limitu czasowego ukończenia studiów wymienionych w art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej poprzez skreślenie: do 31 grudnia 2013 r. oraz poszerzenie listy kierunków wymienionych w tym punkcie o resocjalizację.

Tym samym Komisja wnioskuje o następującą zmianę zapisu art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, na brzmienie:

„ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków :

- a) pedagogika,
- b) pedagogika specjalna,
- c) politologia,
- d) polityka społeczna,

- e) psychologia,
- f) socjologia,
- g) nauki o rodzinie,
- h) resocjalizacja.”

Obecnie wymienione w art. 116 ust. 1 przedmiotowej ustawy warunki do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego, znacznie zawężają możliwości zatrudniania odpowiedniej liczby pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej.

Analiza programów studiów na kierunku resocjalizacja wskazuje jednoznacznie, że ich ukończenie umożliwia studentom (a w założeniach późniejszym pracownikom socjalnym) zdobycie wiedzy i poznanie metod pracy zarówno z młodzieżą, jak i z osobami dorosłymi, nabycie kompetencji w zakresie sprawnego analizowania, organizowania jak i realizowania działań z zakresu pomocy i profilaktyki społecznej czy rozwiązywania problemów społecznych, wychowawczych i dydaktycznych. Podnoszenie kompetencji społecznych (poprzez m.in. edukowanie, modelowanie zachowań/postaw), jak i oddziaływań *stricte* resocjalizacyjnych (poprzez m.in. przywracanie zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, kształtowanie systemu wartości) tożsame jest z zakresem oddziaływania i celami służb pomocy społecznej a w szczególności wpisuje się w definicję zadań ustawowo przypisanych pracownikowi socjalnemu.

Komisja rekomenduje przy tym stosowną zmianę przepisów, które umożliwią awans zawodowy dla osób wykonujących zawód pracownika socjalnego po zmianie brzmienia art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Komisja zwraca jednocześnie uwagę na istotę programowania toku studiów oraz pracę dydaktyków z zakresu kształtowania umiejętności miękkich oraz twardych studentów – przyszłych pracowników socjalnych. Projektowane sylabusy winny być nie tylko elementem technicznym spełniającym ustawowe wymogi procesu dydaktycznego, ale przede wszystkim powinny kłaść nacisk na praktyczną naukę zawodu połączoną z merytoryką i metodyką pracy socjalnej ściśle połączoną z badaniem poziomu kompetencji przyszłych adeptów zawodu, czyli pracowników socjalnych.

Zdaniem Komisji uwzględnienie prezentowanego powyżej stanowiska i wprowadzenie postulowanych zmian przyczyni się również do zatrzymania procesu niedoboru kadrowego pracowników socjalnych zarówno w ośrodkach pomocy społecznej, jak również w całym systemie pomocy społecznej.

UNIA METROPOLII POLSKICH

Dyrektor Zarządzający

r.pr. Dorota Bąbiak-Kowalska

Otrzymują:

1. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
2. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego